

Plan

Barn- och elevhälsoplan Askersunds kommun 2026

Beslutad av: Barn- och utbildningsnämnden

Datum och paragraf: 2026-04-22, § 36

Dokumentansvarig:

Revisionsdatum:

Dnr: 26BOU34

Innehåll

Inledning	3
Barnhälsa	3
Elevhälsa.....	3
Barn- och elevhälsoteam BOEHT	4
Barn- och elevhälsans uppdrag	4
Hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbete.....	5
Hälsofrämjande arbete	5
Förebyggande arbete.....	6
Åtgärdande arbete	6
Extra anpassningar och särskilt stöd.....	6
Extra anpassningar	6
Särskilt stöd	6
Tillsyn	6
Nätverk som finns vårtermin 2026	7
Systematiskt kvalitetsarbete	7
Styrdokument, tillsyn och nätverk.....	7
Styrdokument.....	7
Mål för barn- och elevhälsan 2026	8
Bilagor	9
Processbild över BOETH:s arbetsgång	9
Begrepp.....	9

Inledning

Syftet med barn- och elevhälsoplanen är att ange riktning för barn- och elevhälsoarbetet inom barn- och utbildningsförvaltningen i Askersunds kommun. Planen beskriver hela barn- och elevhälsoarbetet i förskola och skola och det stöd som centrala stödfunktioner erbjuder.

Planen kan bidra till

- en ökad likvärdighet för barn- och elevhälsoarbetet på organisations-, grupp- och individnivå på förskolor och skolor
- stöd till enheten i barn- och elevhälsoarbetet
- adekvat och kvalitativt stöd för barn och elever i behov av särskilt stöd
- effektiv användning av de resurser förvaltningen och enheten har
- tydlighet i organisation och samverkansstruktur
- tydlighet för rektorer, medarbetare och externa myndigheter kring arbetets gång

Lokala barn- och elevhälsoarbetet på enhet ska utgå från denna centralt framtagna plan.

I begreppet skola inkluderas i denna plan: förskoleklass, grundskola, fritidshem och anpassad grundskola.

Barnhälsa

Begreppet barnhälsa nämns inte i Skollagen 2010:800, däremot står det i 8 kap, 9 § att ”Barn som av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling ska ges det stöd deras specifika behov kräver”. I Läroplan för förskolan (Lpfö 18) står det att ”Utbildningen i förskolan ska planeras och genomföras på ett sådant sätt så att den främjar barnens utveckling, hälsa och välbefinnande”.

Målet är att barnet har och upplever

- en positiv förskola
- en trygg lärmiljö
- en känsla av sammanhang
- en lärande miljö

Barnhälsoarbetet inom förvaltningen är en del av den pedagogiska verksamheten på förskolorna. På förskolorna finns ett barnhälsoteam som samverkar för att planera och följa upp det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet på enheten. Rektor planerar, följer upp och utvärderar årligen sitt interna barnhälsoarbete som en del i förskolans systematiska kvalitetsarbete. Förskolans rektor ansvarar för arbetet och barnhälsoteamen har ett nära samarbete med förskolans övriga personal. Det finns också ett övergripande barnhälsoteam som är en samverkan med Region Örebro län där MVC/BVC, barnläkare, barnpsykolog, logoped och familjecentralen ingår där socialtjänsten även finns med i arbetet.

Elevhälsa

Enligt Skollagen (SFS 2010:800) ska det finnas elevhälsa för elever i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, anpassad gymnasieskola och gymnasieskola. Elevhälsan ska innefatta specialpedagogiska, medicinska, psykologiska samt psykosociala insatser.

Elevhälsans målsättning är att eleverna ska utvecklas i riktning mot utbildningens mål. För den medicinska, psykologiska, specialpedagogiska och psykosociala insatsen ska det finnas tillgång till:

- skolläkare
- skolsköterska
- psykolog
- kurator
- specialpedagog eller speciallärare

Skolsköterskorna, kuratorerna, specialpedagoger och speciallärare har en lokal placering på grundskolorna i Askersunds kommun. Skolläkaren har en regelbunden skolläkarmottagning på varje skola. Skolpsykolog arbetar skolövergripande på kommunens skolor med olika skoluppdrag inom olika nivåer.

Elevhälsouppdraget är omfattande och utgår ifrån flera olika regelverk och riktlinjer. Det innebär att olika professioners ansvar och arbetsuppgifter skiljer sig åt beroende på yrkestillhörighet och gällande lagstiftning. Det som förenar de olika professionerna är det gemensamma elevhälsouppdraget och alla professioner ska bidra i det hälsofrämjande skolutvecklingsarbetet.

På varje grundskolenhet finns ett lokalt elevhälsoteam där de olika professionerna samverkar för att kunna utveckla det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet. Rektor och de lokala elevhälsoteamen planerar, följer upp och utvärderar årligen sitt interna elevhälsoarbete som en del i skolans systematiska kvalitetsarbete. Skolans rektor ansvarar för elevhälsoarbetet och för att elevhälsoteamet på skolan har ett nära samarbete med skolans övriga personal. Skolpsykologer deltar kontinuerligt i grundskolornas elevhälsoteam utifrån överenskommelse.

Elevhälsoarbetet leds lokalt av rektor på respektive enhet och område och beskrivs i skolans lokala rutiner för elevhälsoarbetet.

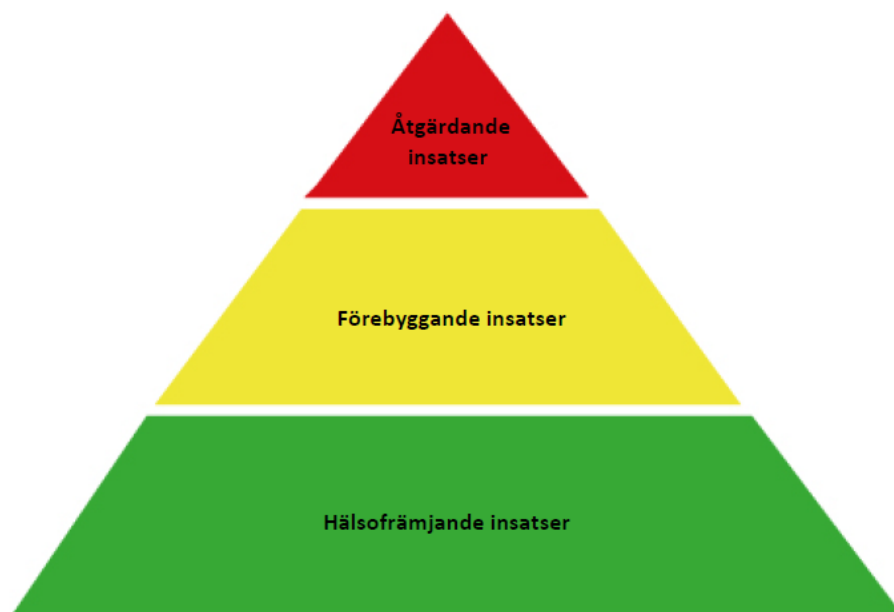
Barn- och elevhälsoarbetet ska präglas av ett dubbelriktat samband mellan hälsa och lärande. Ett barns eller ung människas hälsa har stor betydelse för skolprestationer och välbefinnande. Möjligheten att fungera i skolans sociala miljö och lyckas i sin kunskapsutveckling också stor betydelse för hälsan.

Barn- och elevhälsoteam BOEHT

En central representationsgrupp (BOEHT) bestående av de olika professionerna från de olika enheterna inom förskola och skola möts ca 2–3 gånger/termin och leds av verksamhetschefen för EMI. I gruppens uppdrag ingår att driva verksamhetsutveckling och kompetensutveckling, ge kollegialt lärande samt samordna så likvärdighet mellan verksamheterna uppnås.

Barn- och elevhälsans uppdrag

Barn- och elevhälsans funktioner är en resurs i förskolans och skolans arbete för att ge barn och elever tillgång till en hälsofrämjande lärmiljö. Hälsobegreppet regleras i skollagen och insatser ska främst vara hälsofrämjande och förebyggande, se triangeln nedan. Det förutsätter en hög samverkan mellan barn- och elevhälsans personal och personal i förskola/skola. Elevhälsans arbete ska vara baserat på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Arbetet innefattar att reducera riskfaktorer (förhållanden som ökar sannolikheten för att ett barn ska utveckla problem) och att stärka skyddsfaktorer (förhållanden som ökar en persons motståndskraft mot belastningar eller dämpar effekten av riskfaktorer).

En förutsättning för elevernas trygghet är bra relationer och tillit till vuxna på skolan; det relationella perspektivet. All personal har därmed ett särskilt ansvar för att etablera och utveckla ett gott samspel med varje barn och elev.

Samverkan med vårdnadshavare är en viktig del i barn- och elevhälsoarbetet och vårdnadshavaren ses som en resurs i förskolans/skolans arbete med barnen/eleverna. All förskole-/skolpersonal ska sträva efter att skapa goda relationer till vårdnadshavare.

En väsentlig del i arbetet är samverkan med externa aktörer som exempelvis socialtjänst där den nya SOL hjälper barn och familj att skapa bättre förutsättningar. Även samverkan med olika aktörer inom regionens hälso- och sjukvård.

Hälsofrämjande, förebyggande och åtgärdande arbete

Hälsofrämjande arbete

Hälsofrämjande arbete syftar till att stärka eller bibehålla människors fysiska, psykiska och sociala välbefinnande. Hälsofrämjande åtgärder fokuserar på människors självskattade bedömning av fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. Barn- och elevhälsans arbete ska bidra till att skapa miljöer som främjar barns och elevers lärande, utveckling och hälsa. Det innebär bland annat att arbeta med att stärka barns/elevers delaktighet och självkänsla. För att åstadkomma sådana miljöer är det viktigt att barn- och elevhälsan deltar i förskolans/skolans värdegrundsarbete och arbetet mot kränkande behandling. Elevhälsan ska också bidra i undervisningen kring goda och hälsofrämjande levnadsvanor.

Elevhälsans medicinska insats samlar in information från elevhälsoenkäten i samband med hälsosamtalen i förskoleklass, åk 4 och åk 7. Dessa resultat redovisas och analyseras på kommunövergripande nivå i BOEHT och i rektorsgruppen. Lokalt arbetar elevhälsoteamen med resultaten på skol/enhetsnivå.

Barn- och elevhälsan deltar aktivt i arbetet med att kvalitetssäkra förskolans/skolans värdegrundsarbete. Dessutom deltar barn- och elevhälsan i arbetet med att ta fram planer mot diskriminering och kränkande behandling samt i framtagandet av rutiner vid kris. Skolsköterskans hälsosamtal och vaccinationer är ett annat exempel på elevhälsans hälsofrämjande arbete.

Förebyggande arbete

Förebyggande arbete handlar om att minska risken för ohälsa. Målet med det förebyggande arbetet är att minska riskfaktorers inflytande över individen och samtidigt stärka skyddsfaktorerna. I det förebyggande arbetet kan barn- och elevhälsan hjälpa till att kartlägga verksamheten för att identifiera riskområden. Barn- och elevhälsan kan också ta fram övergripande rutiner för tidig upptäckt av barn/elever som behöver stöd i lärandet. Det är viktigt att barn- och elevhälsans insatser samarbetar för att ta till vara information från exempelvis elevernas hälsobesök och andra elevkontakter (med samtycke), i syfte att tidigt upptäcka tecken på psykisk ohälsa eller inlärningssvårigheter. Barn- och elevhälsan har en viktig roll i att handleda och utbilda arbetslag för att öka deras förmåga att reflektera och agera kring barn/elevgrupper, enskilda barn/elever, gemensamma normer och lärprocesser.

Åtgärdande arbete

Åtgärdande arbete är insatser för att hantera problem och situationer som har uppstått i en organisation, i en grupp eller hos en individ. För barn- och elevhälsan är åtgärdande arbete till exempel de insatser som sker inom ramen för ett särskilt stöd- och åtgärdsprogram. Barn- och elevhälsans insatser kan även behövas vid exempelvis akut kris- och konflikthantering på det egna området men också vid större händelser där POSOM-gruppen sammankallar. Elevhälsan har ett särskilt ansvar när det gäller att utreda och kartlägga elevers svårigheter att nå målen. En rutin för regelbundna konsultationsmöten finns uppbyggd i kommunen, där de lokala teamen träffas tillsammans med skolläkare och skolpsykolog, respektive barnläkare/barnpsykolog för förskolan. Här lyfts ärenden på grupp- och individnivå där behov finns och medgivande från vårdnadshavare inhämtats, för gemensam planering av det fortsatta åtgärdande arbetet. Det är också ett forum för samtal på grupp- och organisationsnivå för den samlade barn- och elevhälsan.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Extra anpassningar

Extra anpassningar är en mindre ingripande stödsats som genomförs inom ramen för ordinarie undervisning. Det behövs inte något formellt beslut om extra anpassningar, utan ska ges till en elev som har behov av det i sitt lärande. Extra anpassningar dokumenteras och följs upp.

Särskilt stöd

Särskilt stöd är en mer ingripande insats. Beslut om särskilt stöd fattas av rektor och ska föregås av en pedagogisk utredning. När rektor beslutar om särskilt stöd dokumenteras insatserna i ett åtgärdsprogram där det ska framgå vilka insatser som ska sättas in. Beslut om åtgärdsprogram är möjligt att överklaga.

Tillsyn

Både Skolinspektionen och Inspektionen för vård och omsorg (IVO), har tillsyn över elevhälsan. Skolinspektionen kontrollerar att det finns tillgång till elevhälsa och hur den fungerar vid skolenheten. De granskar bland annat hälsobesöken, det systematiska kvalitetsarbetet samt hur elevhälsan samarbetar med pedagogisk och annan personal på skolan. IVO:s tillsyn ska främst inriktas på granskning av att vårdgivaren fullgör sina skyldigheter att bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete. Det innebär att de bland annat granskar hur vårdgivaren planerar och leder

verksamheten, hur vårdgivaren kontrollerar att verksamheten bedrivs så att kravet på god vård upprätthålls och hur skyldigheten att anmäla vårdskador till IVO enligt Lex Maria uppfylls.

Nätverk som finns vårtermin 2026

I följande nätverk finns elevhälsan representerad på olika sätt:

- Regionalt nätverk för verksamhetschefer och MLA
- Verksamhetschef-nätverk Sydnärke 3 gånger per termin.
- MLA-möte med övriga MLA i Sydnärke, 2 gånger per termin
- MLA och verksamhetschefer Sydnärke, 1–2 gånger per termin
- Skolsköterskor har regelbundna utbildningsdagar Regionalt med övriga skolsköterskor och ibland skolläkare i Örebro län, ca 1–2 gånger per termin.
- Kuratorer har regelbunden handledning 3–4 gånger per termin.
- Söder länsdelsresurs - Psykisk hälsa
- Specialpedagog-nätverk för Anpassad grundskola i Sydnärke 1–2 gånger per termin.
- Arbetsgrupp Askersunds kommun för suicidprevention
- Familjeträffen, internt nätverk

Systematiskt kvalitetsarbete

Att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp, analysera och dokumentera barn- och elevhälsans arbete är ett led i att ständigt utveckla verksamheten. Att följa upp och utvärdera elevhälsans arbetsinsatser ökar elevens förutsättning att uppfylla både skolans kunskaps- och värdegrundsmål. Det kan till exempel vara att analysera åtgärdsprogram, utvärdera elevenkäter, hälsosamtal och att göra olika kunskapssammanställningar och kartläggningar över barn- och elevhälsans arbete. Det systematiska kvalitetsarbetet kan också innebära att konkretisera varje professions ansvarsområde, se över samarbetsrutiner och behov av kompetensutveckling.

Inom hälso- och sjukvård ska kvaliteten i verksamheten systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras. Vårdgivaren är skyldig att bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete och ansvarar för att det finns ett ledningssystem för verksamheten som används för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Och för att planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten. Detta arbete beskrivs i en årligt framtagna patientsäkerhetsberättelse.

Styrdokument, tillsyn och nätverk

Styrdokument

Centrala styrdokument (utan hänvisning till specifika paragrafer) som gäller för arbetet är:

- Skollagen (2010:800)
- Läroplaner
- Vägledning för elevhälsan (Socialstyrelsens webbplats Kunskapsguiden)
- Kommunallagen
- Förvaltningslagen
- Socialtjänstlagen SOL
- Personuppgiftslagen
- Offentlighets- och sekretesslagen
- Arbetsmiljölagen

- Salamancadeklarationen
- FN:s konvention om barnets rättigheter

Lokala styrdokument som gäller för arbetet är:

- Program för suicidprevention i Askersunds kommun
- ANDTS-program i Askersunds kommun
- Plan för att främja närvaro och förebygga frånvaro i Askersunds kommun
- Plan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Skolsköterska/läkare och psykolog har dessutom ansvar enligt

- Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)
- Patientsäkerhetslagen och
- Patientdatalagen

Mål för barn- och elevhälsan 2026

MÅL	Aktivitet	Åtgärd/ansvarig
1. Förvaltningen har ett ledningssystem för elevhälsa	Ta fram en metodbok/ledningssystem med processer, rutiner och mallar allt eftersom dessa blir klara samt tydliggöra förvaltningens rutiner	Gå igenom varje plan, rutin och mall och säkerställ att enbart dessa används och finns tillgängliga
2. Införa datajournal även för elever med skyddade personuppgifter	Byte av journalsystem	Skriva fram rutiner och genomföra en riskanalys
3. Närvaro i förskola och skola ska öka	Arbete utifrån Plan för att främja närvaro och förebygga frånvaro	Uppföljning av BOEHT:s arbete och analys av statistik
4. Följa beslut KS SOL	Planera inför 2027	

Bilagor

Processbild över BOETH:s arbetsgång

Från det lokala till det gemensamma i BOEHT → diskussioner och fördjupning i professionsträffarna
→ att verka på lokal nivå → till det gemensamma i BOEHT

Begrepp

Barnperspektiv – består av tre aspekter:

1. *Barnperspektiv*; en vuxen så långt som möjligt sätter sig in i ett barns situation och försöker se till barnets bästa.
2. *Barnets perspektiv*; man lyssnar på barnet och det får utifrån ålder och mognad möjlighet att bidra med sina erfarenheter, synpunkter och förslag.
3. *Barnrättsperspektivet*; avser barnets rättsliga status, är inte en personlig tolkning.

Hälsofrämjande arbete – innebär att stärka eller bibehålla människors fysiska, psykiska och sociala välbefinnande, med fokus på att stärka människors delaktighet och tilltro till sin egen förmåga.

Förebyggande arbete – innebär att förhindra uppkomsten av eller påverka förlopp av sjukdomar, skador och fysiska, psykiska eller sociala problem för att minska risken för ohälsa.

Åtgärdande arbete – innebär att hantera problem och situationer som har uppstått i en organisation, grupp eller hos en individ.

Salutogent perspektiv – att fokusera på faktorer som orsakar och vidmakthåller hälsa.

Hälsofrämjande förhållningssätt – ambitionen att identifiera, stärka och ta hänsyn till individens egna resurser. Individens mål och mening i livet ska respekteras.

Systemiskt perspektiv – medvetenheten om att individer, grupper och skolan som organisation interagerar med varandra och med det omgivande samhället. Insatser på respektive nivå ger därmed konsekvenser på alla nivåer. Till exempel påverkar en insats i klassen den enskilde eleven och tvärtom.

Relationellt perspektiv – betonar interaktionen mellan eleven, undervisningen och verksamhetens utformning. Utgångspunkten blir att ta reda på vad eleven förmår att göra i det sammanhang den befinner sig i snarare än att diagnosticera individuella skolsvårigheter som egenskaper hos eleven.

Kategoriskt perspektiv – individens svårigheter förklaras utifrån begåvning, hemförhållanden och funktionsnedsättningar. Eleven ses som bärare av svårigheterna, vilka betraktas som avvikelser från det normala.

Pedagogisk kartläggning = helikopterperspektiv ("ritar kartan"). Mindre omfattande, görs av lärare, ibland speciallärare och specialpedagog. Saknar analys och förslag på åtgärder, endast en *beskrivning* av elevens situation. Om man inte finner orsaker kan en grundligare utredning utföras.

Pedagogisk utredning = ("reder ut"). *Innehåller analys och slutsatser och förslag på åtgärder*. Oftast mer omfattande än en kartläggning. Innehåller perspektiv på individ, grupp och organisationsnivå. Ej reglerat i författningar vad som ska ingå.

Medicinsk utredning = En utredning som ska innehålla medicinsk bedömning och medicinsk sammanfattning.